

Barn- och
utbildningsförvaltningen

Tjänsteskrivelse

2023-09-18
FN/2023:22

Delårsrapport augusti 2023

Förslag till beslut

Förskolenämnden tar del av delårsrapport per augusti 2023.

Sammanfattning

Arbetet med uppsökande verksamhet för barn från 3 år som inte är inskrivna i förskolan påbörjades under januari månad. I mars skickades ett informationsbrev till samtliga vårdnadshavare till barn som saknade en placering på förskola och till vårdnadshavare till barn placerade på enskild pedagogisk omsorg. Av de vårdnadshavare som svarade på brevet med en intresseanmälan om plats till hösten 2023 konstaterades att majoriteten redan stod i kö för förskola och har idag fått en förskoleplacering. Övriga som svarade har erbjudits allmän förskola men har av olika anledningar avböjt erbjudandet.

Under perioden har det kommit en ny befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visar på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2022 vilket är den prognos som budget 2023 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2022 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1 - 5 år, visar prognosen för 2031 att antalet barn prognostiseras till 5 248 vilket är en minskning med 383 barn jämfört med prognosen i september 2022.

Arbetet med nämndens mål pågår enligt plan och bedöms uppfyllas till stor del. Nämndens uppdrag att tillsammans med andra nämnder utreda förutsättningarna för att etablera fler tillagningskök i Solnas skolor och förskolor är slutförd.

Den aktuella statistiken visar att förskollärartätheten har ökat något och att andelen heltidstjänster med förskollärarlegitimation ligger kvar på samma nivå som föregående år, 31 procent. Andelen heltidstjänster med viss pedagogisk utbildning har dock ökat från 22 procent 2021 till 37 procent 2022. Ökningen kan förklaras med den kompetensutvecklingsåtgärd riktad mot barnskötare som genomförts. Antal barn per heltidsanställd i de kommunala förskolorna har minskat något från 5,7 barn per heltidsanställd till 5,6 barn, vilket är något högre än övriga kommuner i Stockholms län samt i riket. Under sommaren anpassades ytterligare en förskola för att möjliggöra arbete i mindre barngrupper.

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har minskat något jämfört med föregående år men är betydligt högre än 2020 och 2021. Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att

88 procent (kommunala 86 % och fristående 90 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

Verksamhetens nettokostnad för perioden är 371,0 mkr vilket är 11,4 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Avvikelsen mot budget beror främst på högre intäkter i form av förskoleavgifter samt bidrag från staten som är högre än budgeterat för perioden. På kostnadssidan är det köp av verksamhet, bidrag till fristående förskolor, som är lägre än beräknat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 29,7 mkr (8,7 %). Nettokostnadsökningen beror främst på kostnadsökningar som kompenserats för i ramen.

Nämndens helårsprognos per den 31 augusti visar på en positiv avvikelse jämfört med budget på 6,0 mkr. Avvikelsen beror på att det beräknas vara färre barn i verksamheten än budgeterat. Det är främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiseras bli färre än budgeterat, vilket ger lägre kostnader för köp av verksamhet/tjänst.

Nämndens investeringsutfall uppgår till 0,0 mkr vilket är en avvikelse på 1,0 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Nämndens investeringsprognos uppgår till 0,5 mkr vilket är överskott på 0,5 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget

Handlingar

Delårsrapport augusti 2023

Uppföljning av kränkande behandling i förskolan

Fredrik Nordvall
Enhetschef

Maria Gyllenberg
Avdelningschef

SOLNA STAD

Delårsrapport augusti 2023

FÖRSKOLENÄMNDEN

FN/2023:22 Behandlas på förskolenämnden den 24 oktober 2023

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse.....	3
Sammanfattning.....	3
Händelser av väsentlig betydelse.....	3
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	5
Mål och uppdrag.....	5
Ekonomisk analys.....	8
Väsentliga personalförhållanden	10
Tvärsektoriella frågor	11
Förväntad utveckling.....	13
Konkurrensutsättning.....	13
Intern kontroll.....	13

Bilagor

Bilaga 1: Uppföljning av kränkande behandling förskolan 1 januari - 30 juni 2023

Förvaltningsberättelse

Sammanfattning

Arbetet med uppsökande verksamhet för barn från 3 år som inte är inskrivna i förskolan påbörjades under januari månad. I mars skickades ett informationsbrev till samtliga vårdnadshavare till barn som saknade en placering på förskola och till vårdnadshavare till barn placerade på enskild pedagogisk omsorg. Av de vårdnadshavare som svarade på brevet med en intresseanmälan om plats till hösten 2023 konstaterades att majoriteten redan stod i kö för förskola och har idag fått en förskoleplacering. Övriga som svarade har erbjudits allmän förskola men har av olika anledningar avböjt erbjudandet.

Under perioden har det kommit en ny befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visar på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2022 vilket är den prognos som budget 2023 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2022 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1 - 5 år, visar prognosen för 2031 att antalet barn prognostiseras till 5 248 vilket är en minskning med 383 barn jämfört med prognosen i september 2022.

Arbetet med nämndens mål pågår enligt plan och bedöms uppfyllas till stor del. Nämndens uppdrag att tillsammans med andra nämnder utreda förutsättningarna för att etablera fler tillagningskök i Solnas skolor och förskolor är slutförd.

Den aktuella statistiken visar att förskollärartätheten har ökat något och att andelen heltidstjänster med förskollärarlegitimation ligger kvar på samma nivå som föregående år, 31 procent. Andelen heltidstjänster med viss pedagogisk utbildning har dock ökat från 22 procent 2021 till 37 procent 2022. Ökningen kan förklaras med den kompetensutvecklingsåtgärd riktad mot barnskötare som genomförts. Antal barn per heltidsanställd i de kommunala förskolorna har minskat något från 5,7 barn per heltidsanställd till 5,6 barn, vilket är något högre än övriga kommuner i Stockholms län samt i riket. Under sommaren anpassades ytterligare en förskola för att möjliggöra arbete i mindre barngrupper.

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har minskat något jämfört med föregående år men är betydligt högre än 2020 och 2021. Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 88 procent (kommunala 86 % och fristående 90 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

Verksamhetens nettokostnad för perioden är 371,0 mkr vilket är 11,4 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Avvikelsen mot budget beror främst på högre intäkter i form av förskoleavgifter samt bidrag från staten som är högre än budgeterat för perioden. På kostnadssidan är det köp av verksamhet, bidrag till fristående förskolor, som är lägre än beräknat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 29,7 mkr (8,7 %). Nettokostnadsökningen beror främst på kostnadsökningar som kompenseras för i ramen.

Nämndens helårsprognos per den 31 augusti visar på en positiv avvikelse jämfört med budget på 6,0 mkr. Avvikelsen beror på att det beräknas vara färre barn i verksamheten än budgeterat. Det är främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiseras bli färre än budgeterat, vilket ger lägre kostnader för köp av verksamhet/tjänst.

Nämndens investeringsutfall uppgår till 0,0 mkr vilket är en avvikelse på 1,0 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Nämndens investeringsprognos uppgår till 0,5 mkr vilket är överskott på 0,5 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Händelser av väsentlig betydelse

Befolkningsprognos

Under perioden har det kommit en ny befolkningsprognos för Solna stad. Prognosen visar på en sänkning av befolkningsökningen jämfört med prognosen daterad september 2022 vilket är den prognos som budget 2023 baseras på. Sänkningen härrör sig dels till att utfallet av antal folkbokförda i staden för år 2022 blev lägre än prognostiserat, dels på sänkt fertilitetsantagande och senarelagda byggnationer av bostäder. För barn i förskoleålder, 1 - 5 år, visar prognosen för 2031 att antalet barn prognostiseras till 5 248 vilket är en minskning med 383 barn jämfört med prognosen i september 2022.

Uppsökande verksamhet

Arbetet med uppsökande verksamhet för barn från 3 år som inte är inskrivna i förskolan påbörjades under januari månad. I mars skickades ett informationsbrev till samtliga vårdnadshavare till barn som saknade en placering på förskola och till vårdnadshavare till barn placerade på enskild pedagogisk omsorg. Brevet innehöll information om förskolans verksamhet på åtta olika språk med en svarsblankett och frankerat kuvert som vid intresse kunde skickas tillbaka till förvaltningen. Av de vårdnadshavare som svarade på brevet med en intresseanmälan om plats till hösten 2023 konstaterades att majoriteten redan stod i kö för förskola och har idag fått en förskoleplacering. Övriga som svarade har erbjudits allmän förskola men har av olika anledningar avböjt erbjudandet. I september månad kommer ett liknande informationsbrev om förskolans verksamhet att skickas ut. Skolverket publicerade i maj ytterligare stödmaterial och exempel på hur kommuner har arbetat med det nya uppdraget vilket blir ett underlag för fortsatt utveckling av arbetet med att öka andelen barn som är inskrivna i förskolan.

Statsbidrag

Statsbidrag för kvalitetshöjande åtgärder i förskolan och ska användas till insatser som syftar till kvalitetshöjande åtgärder i förskolan för både kommunala och enskilda förskolor. Bidragsramen för Solnas del är 21,9 mkr vilket är en ökning med 5,5 mkr jämfört med år 2022. När det gäller fördelningen av bidraget ingår 4,2 mkr i pengarna på samma sätt som det gamla bidraget för kvalitetshöjande åtgärder gjorde. Bidraget är inkluderat i det bidragsbelopp som förskolenämnden beslutade för år 2023. Resterande del av bidraget, 17,7 mkr, fördelas utifrån inskrivna barn folkbokförda i Solna i verksamheten den 15 april 2023. Beloppet per inskrivet barn fördelas till förskolor i egen regi och enskilda förskolor för att möjliggöra kompetensutveckling, ökad personalitet och minskade barngrupper.

Lokaler och gårdar

Under sommaren har upprustning av ventilationen på förskolorna Dungen och Thor genomförts. På förskolorna Juvelen, Gasellen och Påfågeln har gårdarna rustats upp och på förskolan Borgen har invändig upprustning genomförts. På förskolan Hanneberg har planlösningsändringar och invändig upprustning genomförts.

Solens öppna förskola

Solens öppna förskola i Hagalund lämnade i maj sina lokaler till förmån för skolverksamhet. Öppna förskolan bedrev sin verksamhet utomhus under sommaren i väntan på att en ny lokal i samma område färdigställdes.

Stängning av förskolor

Under våren genomfördes information och planering för stängning eller delvis stängning av tre kommunala förskolor. Det är förskolorna Augustendal, Järven och delar av Lyckoklövern vilka stängde från augusti. Augustendals förskola stängde på grund av planerad nybyggnation av skola, Järvens förskola på grund av förändrad användning av kraftledning i närheten av förskolan och Lyckoklövern på grund av buller i samband med byggnation av tunnelbana. Ytterligare tre fristående förskolor och en pedagogisk omsorg meddelade också att de skulle lägga ner sin verksamhet i augusti. Anledningen till nedläggningarna var varierande för huvudmännen men det handlar om barnantalet minskat, lokalfrågor och att huvudmannen flyttar från Solna.

Tillsyner

Under våren 2023 genomfördes åtta regelbundna tillsyner varav fyra i fristående förskolor och fyra i pedagogisk omsorg. Av de totalt åtta regelbundna tillsynsärendena har förskolenämnden fattat beslut i sex ärenden, medan två ärenden kommer att anmälas till förskolenämnden under hösten 2023. Av de sex regelbundna tillsynerna som nämnden fattat beslut om var bedömningen att det fanns en brist inom minst ett av de totalt nio områden som tillsynen omfattar. Barn- och utbildningsförvaltningen har även utrett fem inkomna anmälningar om förändringar i fristående huvudmäns ägar- och ledningskrets.

Personuppgiftsincidenter

Under perioden har fem anmälningar om personuppgiftsincidenter inkommit till förskolenämnden. Ingen av incidenterna har bedömts vara av den karaktär att den har anmälts till Integritetsskyddsmyndigheten (IMY). Under samma period föregående år inkom åtta anmälningar till nämnden. Personuppgiftsincidenterna har i huvudsak rört sig om handhavandefel såsom brister i rutinefterlevnad i hantering av personuppgifter inom utskick, behörighetshantering, bildhantering och dokumentation.

Kvalitetsdeklarationerna går i linje med läroplanernas uppdrag och följs upp inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet. Solnas förskolor arbetar utifrån en aktuell likabehandlingsplan och plan mot kränkande behandling.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Styrningen i Solna stad utgår från ett system för samlad ekonomi- och verksamhetsstyrning samt gällande lagstiftning, föreskrifter och nationella mål för den kommunala verksamheten. Utgångspunkten är en sammanhållen målstyrning, där kommunfullmäktige anger inriktning och ekonomiska ramar för styrelse och nämnder. Det sker i Solna stads verksamhetsplan och budget, som är stadens främsta styrdokument. Den årliga verksamhetsplanen och budget kompletteras inom vissa områden med andra styrande dokument som policyer, strategier, riktlinjer, planer och program.

Styrelse och nämnder ska, med utgångspunkt från kommunfullmäktiges inriktning, precisera och fastställa en verksamhetsplan och budget utifrån föreslagna ekonomiska ramar. Hänsyn ska tas till viktiga förändringar i omvärlden såsom ändringar i lagstiftningen och förändringar i befolkningsstrukturen. Styrelse och nämnder ska till sin verksamhetsplan och budget besluta om internkontrollplan och konkurrensplan för verksamheten.

Utifrån styrelsens och nämndernas mål samt ekonomiska ramar ska förvaltningsledningen utarbeta verksamhetsplan och budget i dialog med sina enheter. Enheterna ska arbeta fram sina mål/aktiviteter, vilka i sin tur ska brytas ned till individuella mål/aktiviteter för varje medarbetare. Målen/aktiviteterna tydliggör medarbetarens ansvar och befogenhet i det gemensamma arbetet med att uppnå enhetens, nämndens och stadens mål.

I Solna stads styr- och uppföljningssystem ingår uppföljning och utvärdering. Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten följs upp och utvärderas i den omfattning som krävs för att ha en god kontroll. Befarade avvikelser, som inte är ringa, ska omgående informeras kommunstyrelsen som har uppsikt över nämndernas verksamhet, uppföljning och utvärdering. Uppföljning och utvärdering för Solna stad behandlas av kommunstyrelsen och kommunfullmäktige per 30 april, 31 augusti (delårsrapport) och 31 december (årsredovisning). De övergripande målen, nämndmålen och uppdragen samt stadens finansiella mål följs främst upp i delårsrapporten och i årsredovisningen.

Solna stads verksamhet bedrivs i vissa delar i aktiebolag, kommunalförbund eller stiftelseform. Kommunfullmäktige utser ledamöter till bolagsstyrelser och stiftelser samt utser ledamöter till förbundsfullmäktige för kommunalförbunden. Kommunfullmäktige väljer också ägarombud till bolagsstämmor. Kommunstyrelsen ansvarar för att företagen sköter verksamheten på ett ändamålsenligt sätt och att tillräcklig samordning sker med övrig kommunal verksamhet. Stadens styrning utgår ifrån lagstiftning inom området och de styrdokument som särskilt utfärdats av kommunfullmäktige i form av företagspolicy, bolagsordningar, ägardirektiv, särskilda direktiv, avtal eller förbundsordningar och medlemsdirektiv.

Uppsiktsplikten fullgör kommunstyrelsen genom att krav ställs på företagen om att lämna löpande information från sin verksamhet enligt ett fastställt rapporteringssystem. Koncernredovisning upprättas per sista augusti och sista december. För stiftelser gäller särskilda stadgar. Ägarförhållandena varierar i de olika bolag/förbund som ingår i Solna stads koncern och därmed formerna för uppsikt.

Förskolenämndens ansvarsområden

Förskolenämnden ansvarar för att barn mellan 1-5 år erbjuds en god pedagogisk verksamhet där omsorg, lek och lärande är centralt för verksamheten. Detta kan ske antingen inom ramen för Solna stads egna förskoleenheter eller genom att vårdnadshavare väljer förskola eller annan pedagogisk omsorg i annan regi. I nämndens ansvarsområde ingår också godkännande och tillsyn av fristående förskolor och annan pedagogisk omsorg samt öppen förskola.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktige har i Solna stads verksamhetsplan och budget 2023 med inriktning för 2024-2025 beslutat om nämndmål och uppdrag för nämnderna.

Nämndmål

Kommunfullmäktiges beslutade mål för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Måluppfyllelsen för nämndmålen bedöms genom en sammanvägning av genomförda aktiviteter och relevanta mått. Målen bedöms enligt:

- Målet uppfylls i år

- Målet uppfylls till stor del i år
- Målet uppfylls delvis i år
- Målet uppfylls inte i år

En sammanfattning av bedömningarna för nämndmålen ser ut så här:

Nämndmål
 Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.
 Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög.

- Målet uppfylls till stor del i år

Uppföljning av nämndmålen sker, dels genom nyckeltal/mått, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter. Statistik gällande barngrupper och personalens kompetens för år 2023 publiceras i slutet av april 2024 och redovisas därför inte i tabellen nedan.

Nyckeltalsbeskrivning	2023	2022	2021	2020
Barn per barngrupp i förskola, kommunal regi, antal		15,7	16,3	16,4
Barn per barngrupp i förskola, enskild regi, antal		16,8	16,2	16,1
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, kommunal regi, antal		5,6	5,7	5,3
Personaltäthet, barn per heltidstjänst, enskild regi, antal		5,3	5,6	5,5
Barn per heltidsanställd förskollärare, kommunal regi, antal		18,1	18,3	20,4
Barn per heltidsanställd förskollärare, enskild regi, antal		20,4	23	24,4
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation, kommunal regi, andel (%)		31	31	26
Heltidstjänster i förskolan med förskollärlägitimation, enskild regi, andel (%)		26	25	22
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) kommunal regi, andel (%)	93	94	95	94
Mitt barn känner sig tryggt i förskolan (resultat från brukarundersökning) enskild regi, andel (%)	95	95	96	95

Den strukturella kvaliteten i förskolan har förbättrats på flera områden. De senaste åren har fokus varit att öka andelen förskollärare och barnskötare ytterligare samt satsningar på vidareutbildning för både förskollärare och barnskötare. Statistiken visar att förskollärartätheten har ökat något och att andelen heltidstjänster med förskollärlägitimation ligger kvar på samma nivå som föregående år, 31 procent. Andelen heltidstjänster med viss pedagogisk utbildning har dock ökat från 22 procent 2021 till 37 procent 2022. Ökningen kan förklaras med den kompetensutvecklingsinsats som genomförts. De kommunala förskolorna eftersträvar att ha minst en utbildad förskollärare per avdelning.

Antal barn per heltidsanställd i de kommunala förskolorna har minskat något från 5,7 barn per heltidsanställd till 5,6 barn, vilket är något högre än övriga kommuner i Stockholms län samt i riket. Barngruppernas storlek har minskat jämfört med föregående år och är nu lägre än snittet i Stockholms län men något högre än riket. Under sommaren anpassades ytterligare en förskola för att möjliggöra arbete i mindre barngrupper.

Resultatet av brukarundersökningen visar att en hög andel av vårdnadshavarna, både på kommunala (93 %) och fristående (95 %) förskolor, har svarat att deras barn känner sig trygga i förskolan.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- **Fortsatt utveckling av kvaliteten i förskolan**

För att förbättra kvaliteten i Solnas förskolor arbetar förskolorna utifrån Strategi för ökad kvalitet i förskolan. En reviderad strategi beslutades av nämnden i december 2022. Arbetet med att ta fram ett självskattningsverktyg, Kvalitetskompassen, som ska ingå i förskolornas kvalitetsrapport är påbörjad men inte slutförd. Naturskolan hade sin fjärde fortbildningsomgång i januari på temat "Vinter och språkutveckling". Under maj månad anordnades pedagogiska träffar på temat "Språkutvecklande insatser".

- **Fortsatt arbete med den strukturella kvaliteten i förskolan**

Flera kompetensutvecklingsinsatser har påbörjats och genomförts under perioden. Genom förskollärläytet, Uppsala universitet, har 27 förskollärare under vårterminen genomgått kursen "Utmana och stödja". Under våren har även 26 barnskötare genomgått den fjärde modulen från

förskolläraryrket, "Teknik och naturvetenskap". Det prioriterade arbetet med att rekrytera fler förskollärare till stadens förskolor har fortsatt.

- **Fortsatt utveckling av processen för tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg**
Det digitala verktyget som används vid tillsyn av fristående förskolor och pedagogisk omsorg är implementerat och samtliga tillsyner under våren har genomförts med hjälp av verktyget.
- **Ta fram rutiner för uppsökande verksamhet**
Rutiner för uppsökande verksamhet har tagits fram och under våren har ett första utskick till vårdnadshavare genomförts. Arbetet med att utveckla den uppsökande verksamheten fortsätter under hösten.
- **Planera för framtida förskoleförsörjning**
Under våren genomfördes information och planering för stängning eller delvis stängning av tre kommunala förskolor. Det är förskolorna Augustendal, Järven och delar av Lyckoklövern vilka stängde från augusti. Under perioden påbörjades även ett strategiskt arbete med en långsiktig plan för framtida förskoleförsörjning.
- **Fortsätta arbetet med att säkerställa kvaliteten för mat som tillagas i kök i egen regi**
Under perioden har matsvinnet på några utvalda förskolor som köper mat från leverantör följts upp. Mätningen visar att det är något högre matsvinn per portion i förskolan jämfört med skolan. För att även kunna mäta och följa upp matsvinnet på förskolor som tillagar mat i egen regi kommer vägning av matsvinnet ske på respektive förskola.

Vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

 Målet uppfylls till stor del i år

Uppföljning av nämndmålen sker dels genom nyckeltal/mått, dels genom skriftliga beskrivningar av genomförda aktiviteter.

Nyckeltal	2023	2022	2021	2020
Svarsfrekvens brukarundersökning, kommunal regi (%)	63	67	45	55
Svarsfrekvens brukarundersökning, enskild regi (%)	64	67	54	55
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, kommunal regi (%)	86	85	86	88
Sammanfattande omdöme andel positiva svar, enskild regi (%)	90	90	93	90
Total Nöjd kund index (NKI), kommunal regi	70	70	69	71
Total Nöjd kund index (NKI), enskild regi	76	77	78	76

Svarsfrekvensen på brukarundersökningen i förskola har minskat något jämfört med föregående år men är fortfarande betydligt högre än 2020 och 2021. För kommunal regi har svarsfrekvensen minskat från 67 procent till 63 procent och för fristående regi från 67 procent till 64 procent. Brukarundersökningen är ett viktigt verktyg för att mäta vårdnadshavarnas nöjdhet och servicekvaliteten i verksamheterna och en hög svarsfrekvens på brukarundersökningen är viktigt för att kunna använda resultatet i det systematiska kvalitetsarbetet. Insatser för att ytterligare höja svarsfrekvensen fortsätter.

Nöjd kund Index (NKI) har ligger på samma nivå som föregående år för kommunala enheter (70). För fristående enheter har NKI minskat till 76 jämfört med 77 föregående år. Brukarundersökningen visar generellt på goda resultat för både fristående och kommunala enheter och det sammanfattande omdömet visar att 88 procent (kommunala 86 % och fristående 90 %) av vårdnadshavarna som svarat på enkäten är nöjda med verksamheten.

I brukarundersökningen framgår att de kommunala förskolorna behöver fortsätta sitt arbete med att dokumentera barnens lärande och utveckling samt kommunicera kring den till varje vårdnadshavare. Även arbetet med att förbättra den generella informationen från förskolan till vårdnadshavare behöver fortsätta.

Viktiga aktiviteter som bidrar till måluppfyllelse är:

- **Fortsatt arbete med likvärdighet på förskolor i egen regi**
Arbetet med gemensamma rutiner och likvärdig information till vårdnadshavare på samtliga kommunala förskolor fortsatta. Pilotprojektet som påbörjades under 2022 där närvaro under lov anmäls direkt i lärplattformen har fortsatt under 2023. Utvärderingen visar att det finns behov av några ytterligare

justeringar i systemet innan det fungerar tillfredsställande och kan rullas ut på samtliga förskolor.

- **Följa upp vårdnadshavarnas nöjdhet i brukarundersökningen**
Brukarundersökningen genomfördes under våren och visar på goda resultat. Svarsfrekvensen har minskat något jämfört med föregående år och arbetet med att få fler vårdnadshavare att svara på brukarundersökningen behöver fortsätta.

Uppdrag

Kommunfullmäktiges beslutade uppdrag för nämnden följs främst upp i delårsrapport per augusti och i årsredovisningen. Status för uppdragen bedöms enligt:

- Uppdraget är slutfört
- Uppdraget pågår enligt plan
- Uppdraget pågår med avvikelse
- Uppdraget avbrutet eller har inte startat.

Uppdrag
 Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med skolnämnden, förskolenämnden och tekniska nämnden utreda förutsättningarna för att etablera fler tillagningskök i Solnas skolor och förskolor.

Kommunstyrelsen får i uppdrag att tillsammans med skolnämnden, förskolenämnden och tekniska nämnden utreda förutsättningarna för att etablera fler tillagningskök i Solnas skolor och förskolor.

- Uppdraget är slutfört.

Uppdraget är slutfört. I arbetet med skolförsörjningsplan och förskoleförsörjningsplan har möjligheten till fler tillagningskök undersökts. Redan idag tillagas maten som serveras på stadens förskolor och skolor i Solna. Cirka hälften av stadens förskolor har egna tillagningskök, resterade förskolor får mat levererat som är tillagad på stadens skolor. Vid nybyggnation beaktas fortsättningsvis den politiska ambitionen om tillagningskök i nya förskolor och skolor.

Ekonomisk analys

Driftredovisning

Verksamhetens nettokostnad för perioden är 371,0 mkr vilket är 11,4 mkr lägre än budgeterat för perioden. Avvikelsen mot budget beror främst på högre intäkter i form av förskoleavgifter samt bidrag från staten som är högre än budgeterat för perioden. Bidrag från staten avser bidrag för momsersättning till fristående förskolor som är högre än budgeterat för perioden. Jämfört med föregående år har nettokostnaden ökat med 29,7 mkr (8,7 %). Nettokostnadsökningen beror främst på kostnadsökningar som kompenseras för i ramen.

På kostnadssidan är kostnader för köp av verksamhet, bidrag till fristående förskolor, 8,9 mkr lägre än planerat för perioden. Avvikelsen beror på att det varit färre barn än planerat på fristående förskolor och i pedagogisk omsorg. Personalkostnaderna har varit högre än budgeterat för perioden vilket stämmer väl med tidigare år då antalet barn i verksamheten är högre under våren.

Totalt sett är antalet barn i verksamheten något högre än budgeterat vilket är normalt under våren. Kostnader för köp av verksamhet, bidrag till fristående förskolor och andra kommuner, är lägre än budgeterat och kostnaden för barn i egen regi (intern kostnad peng) är i stället högre.

Övriga kostnads- och intäktsposter har endast mindre avvikelser och följer budget.

Resultaträkning (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	41,7	40,1		3,7	57,0	60,0	3,0

Resultaträkning (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Årsbudget	Årsprognos	Prognos- avvikelse
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	25,8	34,6		3,9	32,8	41,0	8,2
Försäljning av verksamhet	1,6	1,4		1,0	1,0	1,5	0,5
Övriga intäkter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Summa intäkter	69,1	76,1	-9,2 %	8,6	90,8	102,5	11,7
Personalkostnader	-164,0	-158,0		-5,9	-237,2	-243,4	-6,2
Köp av verksamhet/tjänster	-221,8	-208,9		8,9	-346,1	-332,6	13,5
Lokalkostnader	-42,7	-42,1		0,9	-65,5	-65,5	0,0
Kapitalkostnader	-0,2	-0,3		0,0	-0,3	-0,4	-0,1
Övriga kostnader	-11,4	-8,1		-1,2	-15,3	-16,5	-1,2
Summa kostnader	-440,1	-417,4	5,4 %	2,8	-664,4	-658,4	6,0
Verksamhetens nettokostnader	-371,0	-341,3	8,7 %	11,4	-573,6	-567,6	6,0

Nämndens helårsprognos per den 31 augusti visar på en positiv avvikelse på 6,0 mkr jämfört med budget. Avvikelsen beror på att det beräknas vara färre barn i verksamheten än budgeterat. Det är främst antalet barn i fristående förskolor och andra kommuner som prognostiseras bli färre än budgeterat, vilket ger lägre kostnader för köp av verksamhet/tjänst.

Intäkterna för året prognostiseras bli 11,7 mkr högre än budgeterat. Det är främst statsbidragen som visar på en positiv avvikelse jämfört med budget. Statsbidraget för kvalitetshöjande åtgärder står för den största avvikelsen. På kostnadssidan prognostiseras personalkostnaderna bli högre än budgeterat. De högre personalkostnaderna är framför allt kopplat till de ökade statsbidragen som främst används till ökade personalresurser. Även intäktsposten taxor och avgifter, barnomsorgsavgifter, prognostiseras bli högre än budgeterat vilket beror på att inkomsttaket för maxtaxan 2023 höjdes mer än beräknat i budget.

Osäkerheter i prognosen avser antalet barn i egen regi respektive fristående förskolor och andra kommuner under hösten. Arbetet med att placera barn inför hösten har påbörjats men är ännu inte klart.

Verksamheter

Verksamheter (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Nämnd	-0,4	-0,3		0,0	-0,5	-0,5	0,0
Öppen förskola	-1,4	-1,5		0,4	-2,6	-2,6	0,0
Förskola	-364,7	-326,4		8,5	-559,8	-555,8	4,0
Pedagogisk omsorg	-3,9	-3,4		2,7	-10,0	-8	2,0
Gemensam verksamhet	-0,6	-9,7		-0,2	-0,7	-0,7	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-371,0	-341,3	8,7	11,4	-573,6	-567,6	6,0

Förskola

Nettokostnaden för perioden är 364,7 mkr vilket är 8,5 mkr lägre än budgeterat. Avvikelsen kan främst förklaras med högre intäkter av barnomsorgsavgifter samt högre statliga bidrag än budgeterat. Kostnadssidan visar på högre personalkostnader men lägre kostnader för bidrag till fristående förskolor. Helårsprognosen för verksamheten visar på en positiv avvikelse om 4,0 mkr vilket främst beror på att det beräknas vara färre barn i verksamheten än budgeterat.

Pedagogisk omsorg

Nettokostnaden för perioden är 3,9 mkr vilket är 2,7 mkr lägre än budgeterat för perioden. Avvikelsen beror på att det varit färre barn i verksamheten än beräknat. Helårsprognosen visar på en positiv avvikelse om 2,0 mkr då antalet barn i pedagogisk omsorg beräknas bli färre än budgeterat.

Utfallet för övriga verksamheter följer budget för perioden väl och visar endast på mindre avvikelser och helårsprognosen för verksamheterna visar på en budget i balans.

Verksamhet i egen regi

Utfallet för verksamhet i egen regi visar på en nettokostnad på 45,8 mkr vilket är 2,3 mkr lägre nettokostnad än budgeterat för perioden. Avvikelsen jämfört med budget beror främst på högre interna intäkter, barnpeng, samt högre statsbidrag än beräknat. Jämfört med föregående år har nettokostnaden minskat med 1,3 mkr (2,8 %) vilket främst förklaras med att intäkterna är högre än föregående år.

De högre intäkterna för barnpengen under perioden beror på att det generellt är fler barn i verksamheten under våren jämfört med hösten. Det är därför normalt att intäkterna visar en positiv avvikelse under våren vilket brukar jämnas ut sig under hösten då antalet barn är något färre och intäkterna sjunker.

På kostnadssidan är det personalkostnader som visar på något högre kostnader än budgeterat för perioden. Detta kan delvis kopplas till att det är fler barn i verksamheten under våren vilket också kräver mer personal. Under hösten när det är färre barn minskar personalbehovet.

Resultaträkning (mkr)	2023	2022	% 23/22	Budget- avvikelse	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Taxor och avgifter	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Hyror och arrenden	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Bidrag	4,0	7,6		0,2	5,8	8,8	3,0
Försäljning av verksamhet	0,0	0,0		0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga intäkter	175,6	162,5		8,4	250,8	250,8	0,0
Summa intäkter	179,7	170,1	5,7	8,6	256,6	259,6	3,0
Personalkostnader	-163,5	-157,6		-6,9	-235,0	-238,1	-3,1
Köp av verksamhet/tjänster	-9,3	-9,7		-0,5	-13,1	-13,1	0,0
Lokalkostnader	-41,9	-42,1		1,7	-65,5	-65,5	0,0
Kapitalkostnader	-0,2	-0,3		0,0	-0,3	-0,3	0,0
Övriga kostnader	-10,5	-7,4		-0,7	-14,7	-14,7	0,0
Summa kostnader	-225,5	217,2	3,8	-6,4	-328,6	-331,7	-3,1
Verksamhetens nettokostnader	-45,8	-47,1	-2,8	2,3	-72,1	-72,1	0,0

Helårsprognosen för verksamhet i egen regi visar på en budget i balans.

Antalet barn i verksamheten har varit fler än budgeterat vilket det normalt är under våren. Detta medför även något högre personalkostnader under våren. Antalet barn för hösten förväntas bli något lägre vilket även kommer att påverka personalbehovet och prognosen är att verksamheten kommer att ha en budget i balans vid årets slut.

Osäkerheter i prognosen avser antalet barn i verksamheten under hösten. Arbetet med att placera barn pågår men är ännu inte klart.

Investeringsredovisning

Nämndens investeringsutfall uppgår till 0,0 mkr vilket är en avvikelse på 1,0 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget.

Nämndens investeringsprognos uppgår till 0,5 mkr vilket är överskott på 0,5 mkr i jämförelse med årets investeringsbudget. Avvikelsen beror på att anskaffningsbehovet som klassas som en investering endast uppgår till 0,5 mkr.

Investeringsredovisning (mkr)	2023	2022	Differens 23/22	Återstår av årsbudget	Budget	Prognos	Prognos- avvikelse
Verksamhetens investeringar	0,0	0,3	-0,3	1,0	1,0	0,5	0,5

Väsentliga personalförhållanden

Kompetensförsörjning och kompetensutveckling

Genom att bedriva en verksamhet med hög kvalitet och en stabil organisation blir staden en attraktiv arbetsgivare. För att säkra kompetensförsörjningen pågår ett kontinuerligt utvecklingsarbete utifrån antagna "Strategi för kompetensutveckling och karriärvägar inom förskola och skola".

Under perioden har kompetensutvecklingsinsatsen förskolläraryftet i samarbete med Uppsala universitet fortsatt. Vårterminen 2023 genomförde 27 förskollärare kursen "Utmana och stödja" 7,5 högskolepoäng. Via omställningsfonden genomförde 26 barnskötare kursen "Teknik och naturvetenskap". Kursen som är på 7,5 högskolepoäng är den fjärde modulen som erbjudits från förskolläraryftet via Uppsala universitet.

I januari 2023 genomförde Naturskolan sin fjärde fortbildningsomgång på temat "Vinter -och språkutveckling". Totalt deltog 100 pedagoger från förskolor i egen regi och 25 pedagoger från fristående verksamheter. Två pedagogiska träffar har anordnats under maj på temat "Språkutvecklande insatser". Samtliga kommunala och fristående verksamheter har varit inbjudna till träffarna.

Alla pedagoger i Solna stads förskolor började höstterminen med fortbildning om hur man kan hantera och förebygga problemskapande beteenden i förskolan.

Medarbetarengagemang

Medarbetarundersökningen HME genomfördes under oktober och november 2022 med ett resultatvärde på 80,0 för år 2022 mot 79,1 för år 2021 och 76,9 år 2020. Svarefrekvensen var hög, 90 procent.

Resultaten har redovisats i samtliga verksamheter och handlingsplaner har tagits fram lokalt tillsammans med medarbetarna.

Lika rättigheter och möjligheter

Medarbetarsamtal genomförs kontinuerligt med samtliga medarbetare. Alla vakanta tjänster har utlysts och kompetensbaserad rekrytering är ett hjälpmedel som används för att hitta rätt personal till nämndens verksamhet.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron har minskat från 8,9 procent 2022 till 7,5 procent 2023. Det är främst inom förskolan som sjukfrånvaron har minskat men även en minskning har skett på skolorna.

En nyckelfaktor för att främja en hög frisknärvaro är att fortsätta att bedriva ett kvalitativt och systematiskt arbetsmiljöarbete samt kontinuerlig uppföljning och samtal kring frånvaro och rehabilitering.

Periodutfall	2023	2022	Förändring
Antal anställda	1 229	1 210	19
- varav kvinnor	960	942	18
- varav män	269	268	1
Antal årsarbetare i snitt	1 133,5	1 116,8	16,7
Sjukfrånvaro, %	7,5	8,9	-1,4
Hållbart medarbetarengagemang-index (HME)	-	80,0	
Fotnoter:			
<i>Antal årsarbetare i snitt avser överenskommen sysselsättningsgrad.</i>			
<i>HME-undersökning genomförs vanligtvis varje höst.</i>			

Tvärsektoriella frågor

Solna stad har väl utvecklade metoder för att arbeta med de tvärsektoriella frågorna; internationellt arbete, likabehandlingsarbete samt strategiskt miljö- och klimatarbete. Kommunstyrelsen, kommittéer och råd skapar tillsammans med stadsledningsförvaltningen förutsättningar för arbetet bland annat genom styrdokument, kunskapsuppbyggnad, erfarenhetsutbyte och samarbete. Nämnderna har uppdraget att använda de tvärsektoriella perspektiven för att utveckla den egna verksamheten och stödja nämndens måluppfyllelse. Det tvärsektoriella arbetet följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

Internationellt

Nämndens internationella arbete är huvudsakligen en metod för verksamhets- och kvalitetsutveckling samt för att rusta barn för en framtid i en värld med täta kontakter över nations- och kulturgränser. Nedan beskrivs det huvudsakliga internationella arbetet under året.

Långsiktiga relationer - framgångsfaktor i internationellt arbete

Staden deltar i det europeiska nätverket Eurocities Social Affairs Forum och nämnden i arbetsgruppen ”Utbildning”. I maj deltog en representant från förvaltningen i arbetsgruppsträffen i Tweente i Nederländerna där 38 representanter från 19 storstäder i Europa utbytte erfarenheter och fick ta del av goda exempel från värdstaden. Temat för träffen var Equality through equity och inriktningen hur man får alla barn och unga att lyckas i sin skolgång. Arbetsgruppen använder metoden ”Critical Friend Review” vid förskole- och skolbesök. Syftet är att genomlysna och ge återkoppling på värdstadens förskolor och skolors starka sidor och eventuella förbättringsområden.

Fokus på verksamhets- och kvalitetsutveckling

Ackreditering inom Erasmus+ för förskola, grundskola, modersmål och anpassade grundskolan är beviljad och omfattar programperioden 2022-2027. Syftet är att få en sammanhållen internationell fortbildningsinsats för samtliga verksamheter.

Rusta barn och unga för framtiden

Inom ramen för EU-programmet Erasmus+ presenterade Universitets- och högskolerådet i februari den digitala

samarbetsplattformen e-twinning för representanter från samtliga förskolor. I mars var en Erasmuskoordinator från Tyskland och besökte förskolor i syfte att skapa kontakter och inspiration och i april deltog en av förste förskollärarna på ett e-twinningseminarium i Italien. I två förskoleområden har pedagogerna startat ett samarbete genom e-twinning med Estland och Norge.

Verksamheten vid den finska förskoleavdelningen Haren har varit i kontakt med en förskola i vänorten Pirkkala i Finland för ett samarbete i syfte att utbyta erfarenheter. Projektet har varit vilande under en period men förnyad kontakt är planerad till hösten.

Likabehandling

Nämndens likabehandlingsarbete syftar till att säkra att alla medborgare får likvärdigt bemötande och service. Det arbetet bidrar till att utveckla nämndens verksamhet och dess kvalitet. Nedan beskrivs likabehandlingsarbetet under perioden.

Förskolenämnden har under 2023 fortsatt fokus på värdegrundsarbete och arbetar för en likvärdig förskola.

Riksdagen har tagit beslut om att anta förslagen om ändringar i skollagen i syfte är att öka deltagandet i förskolan. Från att barnet ska fylla tre år, och sedan löpande till och med att barnet fyller sex år, ska kommunerna upplysa om förskolans syfte och barnens rätt till förskola. Lagändringarna tillämpas på utbildning som påbörjas efter den 1 juli 2023. Arbetet med uppsökande verksamhet för barn från 3 år som inte är inskrivna i förskolan påbörjades i Solna under januari månad. I mars skickades ett informationsbrev till samtliga vårdnadshavare till barn som saknade en placering på förskola och till vårdnadshavare till barn placerade på enskild pedagogisk omsorg.

Likabehandlingsarbetet bedrivs framför allt inom ramen för förskolornas systematiska kvalitetsarbete. Verksamheterna ansvarar för att varje läsår planera och följa upp aktiviteter inom likabehandling. Aktiviteterna ingår i varje enhets plan mot kränkande behandling och diskriminering som ska utvärderas och analyseras vid läsårets slut.

Arbetet bidrar till nämndmålen att kvaliteten och tryggheten i förskolan och i den pedagogiska omsorgen ska vara hög, samt att vårdnadshavarna är nöjda med förskolan och den pedagogiska omsorgen.

Miljö och klimat

Nämndens miljöarbete utgår från den av kommunfullmäktige antagna miljöpolicyen med tillhörande strategier samt nämndens nämndmål. Nedan beskrivs de huvudsakliga aktiviteterna inom miljöområdet under året utifrån miljöpolicyens fokusområden

Effektiv resursanvändning

Verksamheten har under året fortsatt arbeta nära tekniska nämnden kring bland annat energieffektiviserande åtgärder såsom utbyte av armaturer och ljuskällor i de lokaler som förvaltningen nyttjar, för att bidra till mer energieffektiva lokaler

Samtliga förskoleenheter, både de som har mottagningskök och de som tillagar maten i egen regi, arbetar aktivt för att minska matsvinnet och det finns goda förutsättningar att avbeställa mat med kort varsel vid exempelvis sjukdom eller vid ledighet. För förskolorna finns i dag ingen möjlighet att väga och följa upp matsvinnet och det förs en dialog med leverantören och verksamheten om hur detta skulle kunna genomföras på ett bra sätt. Ett förslag är att varje kök ska utrustas med en enklare våg för att få en ungefärlig bild av hur det ser ut. Nämnden har även fått statistik på hur mycket matavfall som hämtas genom stickprov på ett utvalt antal förskolor. Utifrån de få uppgifter som finns så ser det ut som att förskolorna slänger mer matavfall per portion än vad skolorna gör. Skillnaden kan förklaras med att det är svårare att planera mängden mat när det gäller mindre barn och att frånvaron också är något högre då det inte är en obligatorisk skolform.

God livsmiljö

Arbetet med att undvika användningen av farliga ämnen samt hantering av kemikalier så att risker minimeras och minska barns exponering för miljöskadliga ämnen fortsätter. En uppföljning av 'Åtgärdsplan för att minska kemikalier i förskola och skola' har genomförts. Syftet med uppföljningen var att identifiera områden som behöver aktualiseras eller vidareutvecklas. Nästa steg är att prioritera mellan de identifierade områdena och lägga upp plan för genomförande. Arbetet med att kontinuerligt genomföra egenkontroller för verksamheterna, där hantering av kemikalier ingår, pågår enligt plan.

Under perioden har en värmekartering med syfte att identifiera risker med värmestress till följd av värmeböljor i förskolor genomförts. Små barn är extra känsliga för värmestress, varvid kartläggningen stödjer främst det

förebyggande klimatanpassningsarbetet med att till exempel säkerställa tillräcklig skugga.

Förväntad utveckling

Enligt såväl Världshälsoorganisationen (WHO) som OECD är en pedagogisk förskoleverksamhet det starkaste verktyget för att jämna ut livschanser för barn från olika sociala bakgrunder. När alla barn får tillgång till ett väl utvecklat språk, självförtroende och social kompetens så skapas förutsättningar för framgång både i skolan och i ett längre livsperspektiv. Det är därför centralt för hela samhällsutvecklingen med en hög inskrivningsgrad i förskolan och att erbjuda en kvalitativ högtstående förskoleverksamhet i Solna.

Inskrivningsgraden i förskolan är hög (85 % i åldersspannet 1-5 år) men det finns skillnader i deltagandet mellan olika stadsdelar. Arbetet med uppsökande verksamhet riktat till barn som idag inte deltar i förskola ska fortsätta och utvecklas.

Kvaliteten kan förbättras genom ökade resurser, dels i form av ökad personaltäthet, dels i form av höjd utbildningsnivå bland förskolans medarbetare. Det krävs fortsatta kompetensutvecklingsinsatser både för att säkra att alla barnskötare har en gymnasial barnskötareutbildning och för att barnskötare ska ha möjlighet att läsa vidare till förskollärare. Den höjda förskolepengen möjliggör för enheterna att rekrytera fler utbildade förskollärare och att gradvis höja förskollärandelen.

Slutligen krävs ett medvetet kvalitetsarbete i förskolan som utgår från de framgångsfaktorer som forskningen har identifierat och som finns i Skolverkets framtagna nationella kvalitetssystem.

Konkurrensutsättning

Uppföljning av genomförda upphandlingar

Verksamhetsområde / Avtal	Uppföljning
Nämnden har inte genomfört några nya upphandlingar under perioden.	

Intern kontroll

Arbetet med de beslutade kontrollmomenten enligt nämndens interna kontrollplan 2023 pågår enligt plan och kommer att redovisas i sin helhet i nämndens årsredovisning.

Uppföljning av internkontrollplan

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
Ekonomi	Fakturering av barnomsorgsavgift till vårdnadshavare	Kontroll av rutin för registrering av barn på förskola i Procapita	 Ingen eller försumbar avvikelse Kontrollen visar att de förbättrade rutinerna vid registrering och placering följs. I samband med fakturering kontrolleras manuellt att det inte skickas någon faktura till vårdnadshavare med barn folkbokförda i annan kommun. Åtgärderna har resulterat i betydligt färre felaktigheter och korrigeringar av fakturor. Det förekommer fortfarande vissa avvikelser då ändringar i folkbokföringen sker med en viss fördröjning. Arbetet med att ta fram rutiner för att göra en efterkontroll av hushållets inkomst med hjälp av uppgifter från Skatteverket har påbörjats men inte slutförts ännu. Åtgärden förväntas minska korrigeringar på grund av att felaktiga uppgifter om hushållets inkomst har registrerats.
Verksamhet sprocesser	Rutiner för närvaro och uppsikt av barnen i förskolan	Kontroll att samtliga enheter har aktuell rutin för närvaro och uppsikt av barnen i	

Kategori, intern kontroll	Process/Rutin	Kontrollmoment	Resultat av kontrollmoment
	för att säkerställa säkerheten för alla barn under hela dagen.	förskolan under hela dagen och att den är känd av alla medarbetarna på respektive enhet	Kontrollen genomförs under hösten.
	Uppföljning av användning och effekter av strukturbidraget	Kontrollmoment genomförs inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet	Kontrollen genomförs under hösten.

Uppföljning av kränkande behandling förskola under tidsperioden 1 januari till och med 31 juni 2023

Inledning

Enligt 6 kap. 10 § skollagen (2010:800) har personal som får kännedom om att ett barn misstänks ha utsatts för kränkande behandling skyldighet att anmäla det till rektor. Rektor har i sin tur en skyldighet att anmäla detta till huvudmannen som skyndsamt ska inleda en utredning och vidta åtgärder för att den kränkande behandlingen ska upphöra.

I Solna stad anmäls all misstänkt kränkande behandling/diskriminering mellan barn i verksamhetssystemet Visma draftit.

Kontroller som genomförts under tidsperioden

Huvudmannen är ytterst ansvarig för att förskolorna motverkar kränkande behandling och följer därför upp förskolornas åtgärdande arbete två gånger per år, dels i delårsrapporten per sista augusti och i årsredovisningen.

I uppföljningsarbetet har huvudmannen tagit del av den statistik som finns i systemet om registrerade anmälningar om kränkande behandling samt tagit del av de sex utredningar som förskolan genomfört under aktuell tidsperiod.

lakttagelser av inkomna anmälningar om kränkande behandling

Under perioden 1 januari 2023 till och med 30 juni 2023 registrerades totalt 17 nya anmälningar om kränkande behandling i förskolan.

17 anmälningar för förskolan ligger kvar för hantering från höstterminen. Totalt har 1 ärende utretts och avslutats. I 21 anmälningar har inte någon utredning inletts alls och av 12 anmälningar är utredningar påbörjade men inte avslutade ännu. I det avslutade ärendet har det bedömts att barnet blivit utsatt för kränkande behandling.

Av inkomna anmälningar där kränkning konstaterats, framgår att det främst är pojkar som utsatts för kränkning och att det i huvudsak handlar om fysiska kränkningar.

Iakttagelser av genomförda utredningar om kränkande behandling

Ett ärende om kränkande behandling ska innehålla anmälan, utredning, bedömning av om en kränkning har inträffat eller inte samt dokumentation av vidtagna åtgärder och uppföljning i de ärenden där kränkning konstaterats. En anmälan och utredning av kränkande behandling ska ske skyndsamt enligt skollagen.

Huvudmannen har tagit del av de sex utredningar som förskolorna genomfört under aktuell tidsperiod.

Nära samtliga anmälningar som inkommit under tidsperioden har gjorts i nära anslutning till den inträffade händelsen. Dock kan konstateras att det inte dokumenterats någon genomförd utredning i de flesta av dessa.

Utredningen beskriver oftast vad som inträffat men innehåller i de flesta fall liknande uppgifter som anges i anmälan. Då det enbart finns ett avslutat ärende gällande förskolan är det svårt att dra någon slutsats kring om beslutade åtgärder är adekvata för att kränkningarna ska kunna avhjälpas. Detta eftersom vi inte vet vilka åtgärder som vidtagits i respektive ärende.

Slutsats och rekommendationer

Av iakttagelserna framgår att det på flera förskolor registreras en anmälan men att genomförandet av utredningen ofta tar längre tid. Enligt skollagen omfattas förskolorna av ett skyndsamhetskrav i fråga om anmälan och utredning vid misstänkt kränkande behandling och diskriminering. Att utredning inte påbörjats eller att ärenden inte är avslutade behöver inte betyda att barnets situation i praktiken inte har hanterats. Snarare är det så, efter samtal med rektorerna, att i de ärenden där utredning saknas så har förskolan i många fall direkt beslutat om åtgärder utifrån uppgifterna i anmälan. Anmälan och utredning är två steg i handläggningen och en utredning ska alltid genomföras även om den ibland kan vara kort. Att en utredning inte genomförs innebär att förskolan inte får en helhetsbild av barnets situation.

Förvaltningen vill därför poängtera vikten av att varje förskolenhet har rutiner för hur dokumentationsförfarandet ska gå till och att detta följs upp så att förskolor ser till att uppfylla skyndsamhetskravet. Särskilt då statistiken för förskolorna tydligt visar att många ärenden stannar vid en anmälan.

Förvaltningen har också tagit fram nya centrala rutiner för anmälan och utredning av misstänkt kränkande behandling och i dessa tydliggjort att alla steg i processen ska genomföras, även om verksamheten snabbt kan konstatera att någon kränkning inte ägt rum. Detta för att andra omständigheter i samband med incidenten kan behöva utredas vidare och åtgärdas.

Vidare visar iakttagelserna att det finns brister i att avsluta ärenden, trots att de är klara för avslut. Det medför att när förvaltningen, som huvudman, samt rektorer inom ramen för sitt systematiska kvalitetsarbete inte utgår från rätt statistik. Det krävs därför att det avsätts tid för den rektor som är ansvarig i systemet för att godkänna ärendena att kontinuerligt göra detta.

En avslutande kommentar och iakttagelse är att flera av de klagomål som förvaltningen mottagit mot utbildningen i de kommunala förskolorna innehåller redogörelser om att vårdnadshavarna saknar återkoppling i fråga om incidenter som rör deras barn. Berörd vårdnadshavare och dennes barn är parter i ärenden om kränkande behandling och diskriminering. Enligt gällande bestämmelser rör då partsinsyn och parterna har rätt att få ta del av all information i ärendet. Det är av stor vikt att vårdnadshavare och elever får information om det arbete som förskolorna genomför för att barnen ska känna sig trygga i våra verksamheter. Därför bör det, utöver de centrala rutinerna, finnas lokala rutiner för hur återkoppling till barn och vårdnadshavare ska ske på mer regelbunden basis i fråga om ärenden som rör kränkande behandling och diskriminering. En utlämning av skriftlig information i dessa ärenden hanteras av registraturen på förvaltningen vilket ytterligare är en anledning till att det bör prioriteras att ärendena godkänns av rektor för att kunna avslutas. Detta för att underlätta för registrator att vid en begäran om utlämning kunna se vilka handlingar som är färdigjusterade och inte.

Åtgärder att vidta

Huvudmannen ska

- Utvärdera om de nya rutinerna för arbetsgången vid misstänkt kränkande behandling är användbara eller om de behöver justeras ytterligare

- Följa upp de anmälningar som inte utretts eller avslutats i tid

Förskolorna ska

- Se till att all personal genomgår utbildning för att säkerställa efterlevnaden av 6 kap. 10 § skollagen. Antingen genom utbildning i teams eller genom utbildning i Kompetensportalen
- Informera all sin personal om de nya rutinerna vid misstanke om kränkande behandling mellan barn/barn samt när personal misstänkts ha utsatt barn för kränkande behandling (vilka också uppdaterats av central förvaltning)
- Särskilt arbeta för att säkerställa att berörda parter får återkoppling efter avslutat kränkingsärende som ett led i att minska antalet klagomål
- Analysera registrerade anmälningar inom ramen för förskolans systematiska kvalitetsarbete och vid behov genomföra lokala åtgärder
- Ta fram lokala rutiner för att säkerställa att all misstänkt kränkande behandling/diskriminering anmäls, utreds och avslutas i enlighet med skollagens krav på skyndsamhet
- Ta fram lokala rutiner för att ärendena ska godkännas av rektor så snart uppföljning är dokumenterad. Detta för att underlätta utlämning vid begäran om få ta del av allmänna handlingar som en del av berörda parter partsinsyn